

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД ОСОБИСТОСТІ В КРИЗОВИХ
СИТУАЦІЯХ**

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “27” серпня 2021р.

м. Івано-Франківськ – 2021р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціальний супровід особистості в кризових ситуаціях
Освітня програма	Соціальна педагогіка
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	II
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета: ознайомлення студентів з системою теоретичних знань із психології станів та поведінки людини в кризових ситуаціях, формувати практичні уміння роботи з людьми, які переживають кризову ситуацію.

Завдання:

– є: вивчення і аналіз особливостей кризових ситуацій, їх видів, причин виникнення; і виникаючих внаслідок цих ситуацій в особистості станів; формування умінь поведження в кризових ситуаціях та навичок, необхідних для роботи з людьми, що переживають кризові ситуації.

Компетентності

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК—2. Здатність розробляти і управляти проектами.

ЗК — 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК— 6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК— 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК— 9. Навички міжособистісної взаємодії. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні \ Фахові компетентності:

СК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

СК—5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності),

налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

СК—6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

СК—7. Здатність до професійної рефлексії.

СК—11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

СК—14. Здатність до ефективного менеджменту організації у сфері соціальної роботи

Програмні результати навчання:

РН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог

РН 8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

РН 9 Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Теоретико-методологічні дослідження особистості у кризових ситуаціях життя. Життєва криза і психологічне здоров'я особистості	Знати концепції стану та поведінки особистості у кризових ситуаціях життя; усвідомлювати вплив життєвих криз на психологічне здоров'я особистості	Питання для обговорення, складання списку бібліографічних джерел; аналіз законодавчих актів; складання словника термінів та понять по темі.
2	Тема 2. Вік як причина життєвої кризи. Вікові кризи особистості	Знати вікову періодизацію, нормативні вікові кризи та характерні особливості їх прояву.	Міні-дослідження, індивідуальні завдання, тести
3	Тема 3. Конфлікти в життєдіяльності людини та їх вирішення.	Знати сутність поняття «конфлікт», його види, способи виходу із конфлікту	Презентація, питання для обговорення /вирішення конфліктних ситуацій

4	Тема 4. Віктимність особистості. Види віктимізації.	Знати сутність «віктимність», види віктимізації; знати особливості насильства над жінками та дітьми; знати наслідки насильства та особливості консультування дітей та жінок-жертв насильства.	Питання для обговорення /самоконтролю, тести
5	Тема 5. Термінальні стани. Втрата і травма як причини криз	Здатність до розуміння стану осіб, які переживають втрату і травму; знати етапи проживання горя; здатність надати допомогу особистості, яка переживає горе втрати	Питання для обговорення, проблемні ситуації
6	Тема 6. Соціально-психологічні умови і технології допомоги особистості у подоланні кризових ситуацій	Здатність застосовувати методи психотерапевтичної роботи	Питання для обговорення, кризові ситуації
7	Тема 7. Концептуалізація соціально-педагогічного супроводу як наукової категорії та виду діяльності. Нормативно-правова база організації соціально-педагогічного супроводу.	Засвоєння понять «супровід», «соціальний супровід», «психологічний супровід»; «соціально-педагогічний супровід», знання нормативно-правових документів організації супроводу.	Питання для обговорення, аналіз нормативно-правової бази
8	Тема 8. Теоретико-методичні засади соціально-педагогічного супроводу дітей і молоді в кризових станах і ситуаціях.	Вивчення теоретичних засад соціально-педагогічного супроводу в кризових ситуаціях; розуміння станів особистості у ситуації криз; здатність застосовувати ефективні форми і методи здійснення	Питання для обговорення, проблемні ситуації

		супроводу в кризових ситуаціях.	
9	Тема 9. Соціально-педагогічний супровід особистості у складних життєвих обставинах.	Знання теретичних і методичних засад здійснення супроводу в кризових ситуаціях; здатність створювати ефективні умови та застосовувати ефективні методи та техніки подолання складних життєвих обставин.	Питання для обговорення, розгляд проблем особистості в складних життєвих ситуаціях

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	—
Семінарське заняття	45
Самостійна робота	5
Контрольна робота	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16		17
Лекції																		—
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5								45
Самостійна р-та															5			5
Контрольна робота																	50	50
Всього за тиж-нь																	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> Віктимологічна профілактика як складова системи профілактики злочинів / Профілактика злочинів: [підруч.] / О. М. Джужа, В. В. Василевич, О. Ф. Гіда та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. Київ: Атіка, 2011. 720 с. Екстремальна психологія [Текст]: підручник/За заг. ред. О.В. Тімченка .- Київ: ТОВ "Август Трейд", 2007.-502 с. Карвасарский Б.Д. Психотерапевтическая энциклопедия. СПб., 2008. 	

4. Коқун О. М. Оптимізація адаптаційних можливостей людини: психофізіологічний аспект забезпечення діяльності: Монографія. – К.: Міленіум, 2004. – 265 с
5. Кризова психологія: Навчальний посібник /За заг. ред. проф. О.В. Тімченка. Харків: НУЦЗУ, КП "Міська друкарня". 2010. 383 с.
6. Меновщиков В.Ю. Психологическое консультирование: работа с кризисными и проблемными ситуациями. -Режим доступа: <http://bib.convdocs.org/v31702/>
7. Осухова Н.Г. Между поддержкой и доращиванием: психологическое сопровождение подростков, переживших насилие. Развитие личности. -2003. - №4. С.153-166; 2014. №1. С.176-189. URL: <http://www.twirpx.com/file/221680/>
8. Офіційний сайт науково-дослідної лабораторії екстремальної і кризової психології НУЦЗУ .URL: <http://extrpsy.org.ua/>
- 9, Панченко Л.Л. Диагностика стресса: Учебное пособие. Владивосток: 2005. - 35 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/356454/>
10. Проблеми сучасної віктимології // Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2005. 560 с.
11. Проблеми екстремальної та кризової психології // Збірник наукових праць. Архів номерів. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Pekp/index.html
12. Практична психологія у соціальній роботі / Автор-упорядник О.Л. Протас. Івано-Франківськ, 2017. 86 с.
13. Протас О., Воробець Х. Діяльність соціального педагога з дезадаптованими молодшими школярами. Теоретико-методичні основи соціально-педагогічної діяльності та соціальної роботи: інформаційний бюлетень. Івано-Франківськ: НАІР, 2014. С. 85– 91.
14. Протас О., Луштва О. Соціально-педагогічний супровід молодших школярів у сім'ях з порушеною структурою. Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи: тези доповідей III Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 19 квітня 2018 р.). Івано-Франківськ : НАІР, 2018. С.130–133.
15. Протас О. Особливості соціально-педагогічної діяльності з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах. Перспективні напрямки розвитку сучасних педагогічних і психологічних наук: збірник тез міжнародної науково-практичної конференції. Харків: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2015. Частина II. С. 111–113.
16. Протас О., Луштва О. Соціально-педагогічний супровід молодших школярів у сім'ях з порушеною структурою. Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи: тези доповідей III Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 19 квітня 2018 р.). Івано-Франківськ : НАІР, 2018. С.130–133.
17. Розов В.І. Методи оцінки й самооцінки стресових станів/ Практична психологія і соціальний робота. 2007. № 5 (98). З. 41 – 52.
18. Розов В.І. Психологічне забезпечення діяльності у екстремальних ситуаціях. *Соціальна психологія*. 2007. № 4(24). З. 174-188.

19. Ситаров В.А. Поведінка людини у критичних і екстремальних ситуаціях. Москва:ВЛАДОС, 2000.286с.
20. Словник психолога – практика /сост. С.Ю. Головін. 2-ге вид. перер. ідоп. Мн:Харвест, Москва: АСТ, 2001. 976 с.
21. Смирнов В.М. Психологія управління персоналом в екстремальних ситуаціях. Москва: Академія, 2007. 256с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kpsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Протас Оксана Любомирівна Запрошені викладачі інших ЗВО, професіонали-практики
Контактна інформація викладача	+380660678481

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна добросовісність	Викладання курсу та взаємодія із студентом ґрунтуються на політиці академічної добросовісності. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної добросовісності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)

	https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Керуватися Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf . Рекомендовані платформи

Викладач

Протас О.Л.